

Handläggare
Mats Bothén
08 508 260 13

Reinvesteringsprogram 2013-2018 för gatuytor med tillhörande anordningar – lägesrapport

Bakgrund

Dåvarande trafik- och renhållningsnämnden godkände 2012-12-10 kontorets förslag om genomförande av ett reinvesteringsprogram för gatuytor med tillhörande anordningar omfattande investeringsutgifter om 625 mnkr inom perioden 2013-2018. Kommunfullmäktige beslutade den 10 juni 2013 (utlåtande 2013:80, dnr 314-314/2013) i enlighet med nämndens förslag. Huvudsakligen avser programmet reinvesteringar i form av nya vägbeläggningar och åtgärder för vägportaler, räcken mm.

Av underlaget till beslutet framgår bland annat följande.

De drift- och underhållsplaner som, med några års mellanrum, redovisats i trafik- och renhållningsnämnden har visat att tillgängliga medel för drift och underhåll av stadens anläggningar i gatumiljön varit otillräckliga. Detta har krävt tydliga prioriteringar. Konsekvensen av att tillgängliga medel på driftbudgeten alltmer koncentrerats till egentlig drift och löpande underhållsåtgärder har lett till att resurser för det planerade underhållet saknas.

Det starkt växande Stockholm, med kraftig befolkningsökning, ökad exploatering och förtätning i bebyggelse och övrig infrastruktur ställer krav på en att kunna genomföra ett långsiktigt underhåll av stadens anläggningar. De omfattande investeringar som genomförs för fler bostäder, utökad service och satsningar för bättre trafiklösningar förutsätter en reinvesteringsstrategi som svarar upp emot den tillväxt som sker.

Det eftersatta underhållet är omfattande, det framtida behovet av funktion och hållbarhet för stadens anläggningar blir än mer omfattande. I takt med att det växande Stockholm realiserar förändras också förutsättningarna för drift och underhåll i staden. Den beslutade Framkomlighetsstrategin påtalar behovet av att styra om resande från bil till gång-, cykel- och kollektivtrafik,

cykelplanen föreslår en kraftfull utbyggnad av cykel-banenätet, samt stärkt drift och underhåll av befintligt nät. Ökad, befolkning, fler trafikrörelser och tätare bebyggelse innebär direkta och omfattande påfrestningar, och därmed kostnadsökningar, på stadens anläggningar.

Underlaget för det aktuella reinvesteringsprogrammet togs fram under 2011-2012 genom omfattande analyser av olika vägar och objekts status. Härfter skedde en prioritering med avseende på angelägenhetsgrad där "A" sattes för objekt med högsta prioritet följt av B- och C-objekt. Programmet avsåg att täcka insatser för A- och

B-objekten och genomförande av de olika delprojekten har styrts därefter. Samtliga åtgärder klassades efter dessa prioriteringsgrunder. Detta resulterade i att de sammanlagda kostnaderna för A-åtgärder uppgick till 248 mnkr, B-åtgärder uppgick till 189 mnkr medan kostnaderna för C-åtgärder uppgick till 626 mnkr.

De totala ekonomiska ramarna för reinvesteringsprogrammet: 625 mnkr under perioden 2013-2018, rymmer efter index-uppräkningskostnaderna för samtliga A-åtgärder och B-åtgärder.

Mot denna bakgrund fattades beslut om det reinvesteringsprogram som löper under perioden 2013-2018. Det samlade behovet är emellertid betydligt större. Kontoret gjorde därför en avgränsning för att komma på en skälig nivå för programmet i förhållande till övrig verksamhet som kontoret ska inrymma inom sin budget.

Lägesredovisning

Sammanlagt cirka 330 delprojekt fördelade över hela staden ingår i det reinvesteringsprogram som beslutades 2012 och genomförandet har nu pågått i cirka två år (2013-2014).

Under dessa två år har 137 delprojekt genomförts (43 i innerstaden, 94 i ytterstaden) motsvarande en sammanlagd kostnad om 183 mnkr. För innevarande år omfattar planeringen 69 delprojekt motsvarande en sammanlagd kostnad om 80 mnkr. Genomförandet under hela programperioden fördelar sig enligt följande.

Utfall 2013 – 2014 samt prognos 2015 -2019

Belopp anges i mnkr

Utfall 2013	Utfall 2014	Prognos 2015	Prognos 2016	Prognos 2017	Prognos 2018	Prognos 2019-	Summa
90	93	80	94	107	110	51	625

På grund av svårigheter att inrymma ökande budgetnivåer under perioden innebar nämndens budgetunderlag för 2016-2018 att flera av de beslutade reinvesteringsprogrammen kommer att genomföras under en längre tidsperiod än vad som angavs i besluten. Enligt aktuell prognos kommer därför tiden för genomförande av reinvesteringsprogrammet att fortsätta även 2019.

Genom beslutet om reinvesteringsprogrammet har betydelsefulla åtgärder kunnat vidtas för att säkerställa framkomlighet, trafik-säkerhet, tillgänglighet samt ökad trygghet och trivsel (bland annat genom samtidiga gatumöbleringsåtgärder). Åtgärderna har, som åsyftats, också motverkat den kapitalförstörning som annars skulle uppkomma, t ex genom att väggroppar påverkas med avsevärda kostnader och avstängningar som följd.

Trafikkontoret avser att återkomma med en mer utförlig redovisning under början av 2016 med fylligare redogörelser för de olika delprojekten och åskådliggöranden av insatsernas karaktär.

Det finns dock redan nu anledning att reflektera över på vilka sätt denna typ av fleråriga program på bästa sätt kan planeras, genomföras och följas upp.

Underlaget för det aktuella reinvesteringsprogrammet togs fram under 2011-2012 genom omfattande analyser av olika vägar och objekts status. Åtgärderna prioriterades och delades in i prioritetsgrupperna A, B och C med avseende på angelägenhetsgrad.

Under den tid som programmet löpt har dock omständigheter förelegat som medfört att delprojekt som ursprungligen inte avsetts ingå, har genomförts. I vissa fall har C-objekt sålunda ersatt A- eller B-objekt och i vissa fall har t o m oklassade objekt genomförts. Att så har skett innebär inte att mindre behövliga åtgärder vidtagits. Omständigheterna bakom dessa avsteg från det ursprungliga programmet kan motiveras av ett antal olika sakliga skäl.

Stadens gator och vägar är hårt belastade och slitaget ökar till följd av ett ökat transportarbete, en lång rad nyexploateringar och trafikomläggningar. Samtidigt pågår arbeten på och i stadens gator och vägar genom andra aktörer, framför att av olika ledningsdragande bolag.

Samtliga dessa omständigheter har måst tas i beaktade för att åstadkomma bästa möjliga resultat sett utifrån reinvesterings-

programmets intensioner – att säkerställa god framkomlighet, trafiksäkerhet och tillgänglighet samt motverka annars uppkommen kapitalförstöring.

I till exempel de fall där ett i programmet ingående objekt, efter programbeslutet, visats sig aktuell för ej förutsedd omdaning har planerade åtgärder fått vila till förmån från en gata eller väg som förslitits onormalt mycket i samband med ökad trafik knuten till nyexploatering. På motsvarande sätt har omprioriteringar bedömts som skäliga där omfattande ledningsarbeten gett möjlighet till relativt billiga kompletteringsinsatser för att återställa en gata eller väg i hela dess bredd istället för att endast schaktstråket återställs med ny beläggning. Ytterligare exempel utgörs av att allvarliga skador i vissa fall uppkommit mer plötsligt och som bedömts kräva mer omfattande insatser än akuta potthålsåtgärder.

Dessa erfarenheter kommer att beaktas i det fortsatta arbetet med kommande program av liknande karaktär. Parallellt pågår en vidareutveckling av de interna rutinerna och verktygen för att säkerställa metodiska och enhetliga arbetssätt för genomförandet av denna typ av långsiktiga program för objekt som kontinuerligt förändras till följd av en lång rad omständigheter som är mycket svåra att fullt ut kan prognosticeras.